

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska (v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2).

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 142.

V Ljubljani, v soboto 23. junija 1894.

Letnik XXII.

Mejnarodni shod v obrambo delavcev.

Nikjer ni demokratizem tako udomačen in razširjen kakor v Švici. Da, za kar morejo se drugje še le boriti, v Švici je že večinoma vpeljeno. Vsak 20letni prebivalec gornate Švice ima pravico voliti; v Švici je vpeljana narodno oboroženje; vsak Švicar sme nositi orožje, ki mu ostane v rokah tudi po dokončanih vojaških vajah, da more v vsakem trenutku braniti svojo domovino. V Švici je prepovedano mozem, ki so v državni službi, prejemati plemenitaške priimke ali rede; tam so vsi svobodni, nihče ni podložen. Tam si dela postave ljudstvo samo s splošnim glasovanjem, izbira si in voli državne uradnike, učitelje, duhovnike, — s kratka v Švici je vsa moč vložena v roke prostega ljudstva.

Danes trka na vrata vseh evropskih držav demokratizem iste oblike, kakošen je v gorati, prosti Švici. Povsodi zahtevajo splošno volilno pravico, splošno oboroženje ljudstva, splošno glasovanje o postavah itd. Zato mislim ne bo odveč, ako se bližje povzremo na te v demokratičnem duhu odgojene Švicarje; kaj oni menijo o delavskem vprašanju in na kakošen način naj se zboljša delavčevo ubožno stanje?

Švicarji so znani kot zelo gostoljuben narod. Ta njihova hvalevredna prednost pa je bila povod, da so iskali in tudi našli mnogi preganjani politični prestopniki v Švici svoje zavetišče. Zlasti so bili socijalisti, ki so se tam skrivali svoji gospodski. Vsi trije znani anarhistični načelniki, Krapotkin, Most in Bakonin, so zbežali tja in ko se je obravnavalo v nemškem zboru o zakonu proti socijalistom, usmiljeni Švicarji so založili v Bernu poseben podporni zaklad za ubežnike in zasledovane nemške socijaliste ter so jim ponudili svoje gostoljubje. Švicarji so imeli namreč anarhiste pa socijaliste takrat le za po-

litične stranke, preganjane samo zavoljo svojega političnega prepričanja. Pa gospodje socijalisti so znali porabiti ponujeno jim priliko! Sklicevali se pogostoma shode v Videnu in Huru; z Hura so tudi založili svoj rudeč dnevnik „Socialdemokrat“, tam so kovali naklepe za bodočo splošno prekucijo in sicer iz cela zložno z anarhisti. Anarhističen vojskovodja Most je objahal vsa večja Švicarska mesta, povsodi pojasnjeval načela anarhističnega socijalizma in lepo Švicarje zanj naučeval; hvaležni gospodje so povabili celo generala nemških socijalistov Liebknechta k veliki svečanosti, katero so priredili dne 29. marca 1885 v Curyhu skupno z nemškimi anarhisti in demokrati v spomin komune. Takrat je povelečeval Liebknecht revolucijo kot mater bodočega blagostanja; takrat je izrekel obžalovanje, da se je tako slabo obnesla revolucija leta 1848, takrat je v nemal vse socijalne demokrate in anarhiste, naj probujajo ljudstvo iz nevednosti in zaslepljenosti in jo pripravljajo za oni veliki dan, kadar nastane še le pravo „delo“ (t. j. krvavo revolucionarno pobijanje in morjenje), „zu dem Tage, an welchem man werde handeln können“ in sloveči socijalistični načelnik Stolle je poučeval začudene Švicarje, da je treba le nekoliko srčnosti za uresničenje svetovnega prevrata, ki se prične s tem, da se zruši vse zasebno imetje.

Pa pametni Švicarji so kmalu poznali, kako nevarno pesem pojo anarhisti, nihilisti in socijalni demokratje — pregnali so Krapotkina iz Zeneve in leta 1886 so spodili 21 glavnih anarhističnih šuntarjev iz Curyha. Socijalni demokratje so se razbesnili in nazvali ta čin „nasilje“ — pa nič ni pomagalo; kmalu je moral pobrati pete „Socialdemokrat“ in se preseliti v London.

Kakor je razvidno, vpejali so torej socijalizem in anarhizem v Švico le Nemci; tega so se pa poprijemali le priselniki iz tujih dežel: od pravih do-

morodcev se ga je malokdo oklenil. Zato so očitali tudi nemški socijalni demokratje Švicarjem mladost, pa švicarski domorodni delavci ne gredo na limance rudečim nemškim klevetnikom, marveč iščejo zboljšanja svojega delavskega stanja v vsem drugem kakor v krvavi revoluciji.

Vrli delavci cele gorate Švice so stresli od sebe gospodstvo nemških anarhističnih šuntarjev in se združili že leta 1887. v društvo zvano „Arbeiterbund“, kateremu je namen, delovati v pravo zboljšanje delavskega stanu sploh in sicer postavnim potom!

Kako koristno je to društvo, nam kažejo njegova načela:

1. Naj se združijo vsi delavci vsega sveta ne glede na versko, ali na politično prepričanje. Morda se zdi komu, da ni nič drugega to delavsko združenje, katero priporoča „Arbeiterbund“, nego uresničenje Lasalovega gesla: „Proletarji vseh dežel, združite se!“ — pa temu ni tako! Lasallov socijalni demokratizem noče spojit v jednoto vseh delavcev celega sveta, marveč samo proletarje, in proletar pa delavec ni isto. Proletar je delavec, ki je zgubil vero v Boga, delavec, kateremu je vera indiferentna stvar, kateri meni, da je mogoče odpraviti socijalno bedo le z razrušenjem človeške družbe in z osvojenjem njenega premoženja. Pa taki proletarji niso vsi delavci. Se je na milijone delavcev, ki so trdno prepričani, da mora biti le Kristusova vera temelj prerojenju človeške družbe, da zato vera ni „zasebna stvar“. Socijalni demokratizem hoče, da postane delavec prej proletar, da zavrže vero med staro šaro in sprejme načela revolucionarnega socijalizma... le take spake hoče socijalni demokratizem združiti v rudečo armado pod poveljstvom židovstva, da izvrše nasilen prevrat.

Take armade nočejo ustanoviti švicarski delavci!

LISTEK

V zadregi.

Spisal Georges Courtelline.

„Lamerleta! Ti me še vprašaš, če ga poznam! Prav dobro ga poznam! Vsaj sva tri leta skupaj stanovala in gospodarila! O, Lamerlet je bil spreten fantič pa kako dober! V Veronski ulici sva imela najeto majhno slikarsko delavnico za 300 frankov, kjer se je razlegalo od ranega jutra do trde noči najino petje, kjer sva delala na isti sliki oba, kjer sva spala na isti postelji, kjer sva jedla iz istega kroznika, če je bilo kaj — — —. Revščina je bila naša zvesta prijateljica, kakor pri večini umetnikov. Pa kaj se zmenijo mladi fantje za-njo! V največjih stiskah sva se prijala z Lamortelom ter začela plešati, da zabiva ta pasji čas. Srečni dnevi! Bila je to čarovna doba mladosti, kadar zna človek živeti brez jedi, brez pijače, brez spanca! O vesela, srečna mladost!“

Tako je govoril slikar Mavdruk svojemu prijatelju o svojem tovarišu iz mladih let.

„No, ali ti sem že kdaj pripovedoval oni dogodek o stenski uri? Prav zdaj se ga spominjam in je zares vreden, da ga zveš. Ta dogodek je jeden cvetec iz onih pasjih dnevov, polnih bede, ki so bili pri naju kakor doma:

Ko bi bil naju ves dan tresel, bi ne bil stresel ven niti solda ne! Zjutraj sva pojedla zadnje štiri krompirje in naju je začela strašiti misel, da nama bodo morali morda tekniti za kosilo — krompirjevi olupki.

Premišljevala sva o bodočnosti; sila je nama predla. Tu se odpró vrata in v sobo stopi stari Zackmayer, prodajalec stare šare, ki je prodajal in kupoval vse mogoče in nemogoče na svetu. Pregledal je najino sobo, preiskal nič ne govoreč celo gromado načrtov in slik, ki so bile razbežene po stenah. Misli sva, da ga ostrmi njihova lepota, pa on:

„To vse ni vredno niti jednega solda. To-le je brez pomena, to-le spada na smetišče. — — No, pa nočem biti neusmiljen. Kaj pa hočeta za vse to?“

„Dvanajst sto frankov,“ odvrne Lamerlet.

„Dvanajst sto frankov? Ali sta ob pamet? 80 frankov vama dam, več pa ne!“

Tresla sva se, ko sva zagledala denar, kakor lev na svoj plen; prejela sva ponujeno ceno.

Žid je našel s tresočo roko na ogel mize štiri zlatnike, Lamerlet jih je zgrabil z desnico, skril v temni globočini svojega žepa ter pristavil z važnim glasom:

„Zdaj pa morava uporabiti denar zares dobro, kar ga nam je podaril cunjar. Najbolje bo, Mavdruk, če greva jutri na ples. Kaj misliš, prijatelj!“

Beseda „ples“ je vzbudila takoj židovo čvrsto pozornost. „Hoj! Gospoda, vi dva imata neusahljiv vir srečnih in lepih mislij! Imam doma veliko zalogo različnih in prekrasnih maskarnih šem, sploh lepših ne morete dobiti nikjer na svetu; pa kako se vama bodo podale — kakor vliete, kakor rokavice! Dal jih vama bom za malenkost in bom srečen, da vama lepo ustrezem. O, vi ne veste, kako so lepe!“

Zgovorjeno, storjeno. Žid je vzel slike, mi dva sva pa šla v njegov zavod, kjer sva si izbrala dve krinki: ne vem že, če ste ti krinki predstavljali opice ali biriče; na vsak način ste bili dve od moljev zgrizeni in obnošeni grdobi, pa on jih je ponujal — za 20 frankov! Rotil se je, da jih prodaja v veliko škodo, in to le nama, nobenemu drugemu. Bil je star, znan goljuf. Pa takrat sva mu plačala vse, drhteč veselja, da imava še kaj soldov, da greva jutri na „ples“, na zabavo, češ: mladost je norost!

II.

Drugega dne zjutraj ob osmih me spodi iz postelje glas zvončka. Hitro se oblečem, pazóč, da ne prebudim Lamerleta, — imela sva namreč skupno postelj, kakor vse drugo. Odprem vrata, da pozdravim zgodnjega gosta. — — Pa lej-ga zlomka! Pred mene se postavi fant, držeč v roko neki listek: „Gospod Mavdruk, prišel sem, da mi izplačate menico!“ „Menico?“

C. Ch. M. 1894

Ko so začeli socialistični šuntarji z Nemškega svoje modrosti prodajati v Švici, poslušali so jih. Nekateri so se dali sicer prevariti, pa ogromna večina švicarskega delavstva se ni dala oslepariti. Spoznala je goljufijo in sleparijo rudeče internacionale in rekla. Oderušni kapitalizem odira vse delavce, on zatira istotako delavca katoličana, kakor delavca protestanta, socialnega demokrata kakor krščanskega socialista; da, oderušni kapitalizem je skupen sovražnik vseh delavcev.

Zato so se ustanovili povabiti vse delavce, naj se z njimi združijo v jednoto in osnujejo veliko falango zoper skupnega svojega sovražnika. Vabilo se glasi:

„Bratje delavci! krščanski in socialno demokratični! Združimo se in ustanovimo zvezo na skupnem shodu, oziraje se na to, je li kdo rudeč demokrat ali krščanski socialist, marveč, prešine naj vsakega posameznika in vse skupaj jedina misel: jaz sem od oderušnega kapitalizma zatiran delavec, hočem se iznebiti tega trdega jarma! Podajmo si roke in bomo bratje v boju zoper svojega glavnega sovražnika! Geslo slavnega nemškega generala Moltke-ja: „getrennt marschieren, vereint schlagen“, veljaj tudi nam; združimo se v jednoto ali skupno uničimo oderušni kapitalizem, čeprav se ne strinjamo v vsem v politiki in veri!

Ta misel je zares lepa, le ako bi se dala povsodi uresničiti; gotovo bi pripomogla veliko v blagor delavskega stanu. Švicarski delavci so jo že izvršili v svoji deželi. Dne 10. in 11. aprila 1887. so se sešli zastopniki delavskih društev v Aarau.

Tu so se mirno pomenkovali Grütlijani, socialni demokratje pa katoliški delavci skupaj. Za voditeljem katoliških delavcev je govoril socialistični vodja, Greulich. Oba govornika sta se gibala na narodnogospodarskem polju; o veri in politiki nista zinila niti besedice. Vspeh shoda je bila osnova sijajnega osrednjega društva „Arbeiterbund“, za katero so se potegovali zlasti katoliški zastopniki — le nemški socialisti so nasprotovali.

Pa švicarski „Arbeiterbund“ ne obupa, marveč nadeja se, da privajajo vsem delavcem boljši časi in zato toplo priporoča vsem delavcem sploh, naj zapustijo vse politične in verske prepire, naj pridejo vsi na glavni shod, kjer bi se vsi skupaj dogovorili, kjer bi založili pravo delavsko internacijo, veliko tesno združeno, nepremagljivo armado, katera otrese kapitalističen liberalizem v njegovih globokih temeljih, da se premagan zvrne.

Pa kako hočejo vse to doseči? Naš „Arbeiterbund“ odgovarja:

2. „Postavnim poslom.“ Demokratičen socializem hoče rešiti delavsko vprašanje po nasilju, s krvjo, pa ne postavnim potom, tedaj iz cela nasprotno „Arbeiterbund“, ki je sklical v ta namen že dva shoda in letos sklicuje glavni mejnarodni shod na 19. do 26. avgusta v Curyh. *) Na po-

*) Kakor so listi poročali, preložen je ta shod na poznejši čas, ker se je židovskim socialističnim ščuvanjem posrečilo pregovoriti nemške in avstrijske socij. demokrate, da so sklenili ne udeležiti se tega shoda.

zivnem vabilu so podpisani zastopniki vseh glavnih švicarskih društev tudi katoliških. K shodu so povabljeni zastopniki vseh delavskih društev iz celega sveta. Obravnavalo se bo na njem o sredstvih, kako skrajšati delavno dobo, vpeljati strogi nedeljski počitek, obravnavalo se bo o delu žensk in otrok v tvornicah in o postavnih sredstvih, da se vrede mejnarodni zakoni v obrambo delavskega stanu. Samo dva pogoja se zahtevata od vsakega udeleženca: Udeleženec pusti politiko pa vero pri miru in imej trdno voljo delovati za socialno preobnovo, ne po revoluciji, marveč potom mejnarodnega postavodajstva.

Vodje nemških socialnih demokratov so že naznanili da se ne udeležijo tega shoda, pa to je izcela naravno. Ljudje, ki nočejo zaceliti rane trpečemu delavcu, temveč še novih priložiti, ljudje, ki zvejo poštenega, zadovoljnega delavca za slabšega človeka kakor pijanca, taki ljudje seveda se ne udeležijo shoda, kjer so odstavljena vsa ščuvanja in kjer se bode šlo za resno in važno izpolnjenje delavskih želja. Ljudje, ki sanjajo le o krvoprelivanju, ti se ne udeležijo shoda, ki sicer odločno, pa brez krvavega nasilja hoče potrkati na vrata deželnih in državnih zborov, da dobi delavstvo kar najhitreje zaželenega varstva in sicer postavnim potom.

Med katoliškimi delavskimi društvi je sedaj čilo življenje, vsi se hočejo udeležiti mejnarodnega shoda. Tudi dunajska katoliška delavska društva so se odločila, da odpošljejo svoje zastopnike v Švico. Mi pa vprašamo vsakega treznega delavca in vsakega resničnega prijatelja delavcev: Katera pot za rešitev delavskega vprašanja je lepša, krajša in varnejša: Ali pot krvave revolucije, po kateri hočejo voditi delavce židovski vodje rudečega demokratizma, ali pot, katero priporočajo združeni švicarski delavci?

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. junija.

Neplodovitosti mladočeske politike celo Mladočehi ne morejo prikrivati sami. Dr. Gregar je v Novi Straži sam priznal, da se niso še dosti približali zmotru, katerega si je postavil narod češki. Rekel je, da bi slepil narod, ko bi trdil, da se sploh približujejo temu smotru. Ta neuspeh je pa vodja Mladočehov skušal s tem opravičiti, da se niso popolnoma zatrli Staročehi, ki delajo jim ovire. Treba je, da Staročehi popolnoma uničimo in vlado prepričamo, da je ves narod mladočeskega gibanja. Tako govori dr. Gregar, ki ni mogel dovolj nekdanj napadati Staročehov, ker niso prinesli državnega prava z Dunaja. Če se on na to sklicuje, da zaradi tega ničesa ne dosežejo, ker ni ves narod še za njimi, pač lahko poreko Staročehi, da bi bili tudi več dosegli, da je za njimi bil ves narod in jim dr. Gregar in tovariši niso metali polen pod noge.

Civilni zakon na Ogerskem. Skoro vsi škofje katoliški in pravoslavni so vse svoje moči zastavili proti civilnemu zakonu. Patrijarh Branković, ki je še nedavno veljal za prijatelja sedanje

vlade, je pripeljal vse ogerske pravoslavne škofe. To vzajemno postopanje nas tem bolj veseli, ker se nadejamo, da ne ostane brez dobrih posledic. Pravoslavna cerkev se bo bolj približala katoliški. Nadejamo se zlasti sedaj, ko rimski papež v posebni okrožnici vabi pravoslavne, da se povrnejo v katol. cerkev, je to pravi korak k zjedinenju pravoslavni s katoličanstvom. Cerkveni dostojanstveniki sicer niso zmagali pri glasovanju v zbornici, ali njih borba utegne imeti daljše še boljše posledice za katoliško cerkev. Liberalizem bi se tudi na Ogerskem ne mogel tako šopiriti, da so katoličani in pravoslavni šli vselej zjedineni v boj.

Boj mej mest in kmeti na Danskem.

Na Danskem je kmetijski stan jako dobro politično organizovan, bolje nego meščani. V parlamentu sedi mnogo kmetov, ki zagovarjajo z vso odločnostjo pravice kmetijskega stanu. Ti kmetje so v političnem oziru jako demokratični in radikalni. Meščani čutijo, da je jim kmetijski stan od dne do dne bolj nevaren in so zato tudi jeli misliti na organizacijo. Te dni je v Fredericiji bil shod, na katerem so bili zastopniki vseh danskih mest in so se posvetovali, kako bi se borili v političnem življenju s kmeti. Sklenili so osnovati neko posebno organizacijo mest, ki bode povsod branila in zagovarjala interese meščanov. Pričakovati je zato hude borbe. Kmetje niso vajeni jenjati, ker so dovolj pokazale dolgoletne borbe z ministerstvom na Danskem. V opoziciji, ki je toliko let vladi odrekala vse zahteve, bili so največ zastopniki kmetijskih občin pod vodstvom učitelja Berga. Estrup je pač dovolj skušal trdno organizacijo njegovih hiviših nasprotnikov.

Kdo je bil Nicotera. Te dneve so v Italiji na najsijajnejši način pokopali bivšega ministra Ivana Nicotero. Sam italijanski kralj je v priliki njegove smrti izrazil družini svoje sožalje. Da se zvé, kdo je bil Nicotera, povemo tukaj, da se je kot 16letni mladenič dvignil proti svojemu kralju bojeval se za republiko ter kaznovan pobegnil je iz zapore. Bojeval se je tudi proti papežu Piju IX. Leta 1857. pri organizovanju neke ekspedicije v Sapre s parnikom »Cagliari« vpisal se je tudi Nicotera kot drugi zapovednik. Bivši parnik v globokem osamljenem morju napadli so nazovi-potniki s Nicotero na čelu osebje na tem parniku ter poubivši več njih zaposedli so se istega in se vkrcali v nekem drugem pristanišču. Ker se pa tem napadalcem ni namen posrečil, poskusil se je Nikotera usmrtiti, kar pa ni šlo. Zaprl so ga ter obsodili na smrt, katero kazen so potem premenili v doživotno tamnovanje v zaporu Favignana, od kjer ga je Garibaldi l. 1860. rešil. Nekaj časa pozneje bil je izvoljen v italijanski parlament kot največji republikanec ter se je v istem pridružil skrajni levici, kjer so sedeli najhujši vladni nasprotniki, sčasoma se je pa popolnoma pridružil vladi in leta 1876 vstopil je v De Pretisevo ministerstvo kot minister notranjih zadev, v katerem se je izkazal kot jeden najhujših breznačajnejšev ter je bil od vseh preziran. Za časa volitev ku-

„Da, gospod, menico na 25 frankov.“

„Ni mogoče, vsaj nisem nobene podpisal; to mora biti pomota; pokažite mi ta presneti listek!“

Podal mi ga je:

V Parizu, 1. decembra 18 . .

Dne 1. marca bodočega leta splečam gospodu Abelesu vsoto 25 frankov za obleko, katero sem od njega naročil in tudi dobil.

Theodor Mavdruk.

„O kakošna smola! Konečno sem se spomnil. Da, podpisal sem ta listek, ko me je bila že največja potreba prisilila, da si preskrbim nove hlače. O, žalostna istina!“

„Ali nimate denarja?“ smeja se fant.

„O imam, pa bi ga rad še obdržal. No, kaj pa, če ne bom plačal?“

„Zapečati se vam hišna uprava, pa bo — —. S takimi nerednimi plačalniki naredi moj gospod kmalu kratek račun!“

To me je zastrašilo. V največji obupnosti pozabim, da ni ves denar moj, kar ga imam pri sebi, pozabim na ples, na vse. Dam fantu 25 frankov in ves jezen strgam menico. Še le potem se mi je razsvetlilo! Hitro sem seveda vse sporočil Lamerletu.

Lamerlet je skočil iz postelje. Zrojil je strašno, prijel me za ovratnik in me obsipaval z vsemi grdimi priimki ter me ošteval, da sem tat in oderuh, da plačam svoje dolge s tujim denarjem in da mi

take nezvestobe odpustiti ne more. Na to je omolknil. Nekaj časa je hodil po sobi, včasih se je ustavil, pa štel svojih zadnjih 18 frankov, ki so nama še ostali. Na njegovem obrazu je odsevala cela žalost, ki se je v njegovem srcu ravno vršila. Opažoval sem ga izza peči, kjer sem snažil najin zajutrak — krvavo klobaso.

Zajutrkovala sva zopet iz jednega kroznika; noben se ni hotel oglasiti preje. Nazadnje je vendar začel Lamerlet:

„Pritrdi mi, Mavdruk, da si največji tepec na svetu! Sram te bodi v dušo!“

„Prav rad ti pritrdim,“ odgovoril sem iz cela malomarno.

„Dobro. Pa ti bi prav lahko popravil svojo nemnost in nepoštenost. Poglej! Nama manjka 22 frankov za vstopnino na ples: daj svojo stensko uro v zastavnico, pa bova pridobila zopet 12 frankov, kar bo še manjkalo, mi posodi Zeckmayer.“

„Dokler bom živ, nikoli! Uro, ki mi jo je darovala mati za god in katero krasi našo delavnico? — — Nikoli! — Nikoli!“

„Nič ne dé, če krasi ali če ne krasi,“ zadržal se je zopet na-me Lamerlet, „pravim ti, daj uro v zastavnico!“

Zavpijem: „Ne!“ in mahnem z roko, kakor bi izrekel razsodbo. Lamerlet se ni več upal siliti. Slikal sem počasi na platnu. Čez pol ure je začel La-

merlet, ki je za mojim hrbtom kadil in mojo sliko gledal, zopet: „Mavdruk, daj svojo uro v zastavnico!“

„Ti me hočeš pripraviti ob pamet! Vsaj sem ti rekel, da ne!“

„Ti je torej ne daš?“ prijel je nadležnež mene sedečega, da se mu nisem mogel izviti in me tiral pa zbadal po celih 20 minut brez ustavljenja in mi tulil kakor trobec v ušesa jeden in vedno isti stavek:

„Mavdruk, daj uro v zastavnico! Mavdruk, daj uro v zastavnico! Povej mi, ali jo daš? Pravim ti, daj jo! Mavdruk, daj jo, daj jo!“

Mislil sem, da znorim; moral sem se udati.

„Imej si jo torej! Dam jo v zastavnico; pa molči že, prosim te molči, Lamerlet! Molči! Drugače te zadušim!“

Zdaj me je pustil še le pri miru. Sam mi je zvil uro v papir, vtisnil mi jo pod pazduho in mi kar najprijaznejše priporočal, naj le hitim.

Bil sem že na stopnicah.

„V Fromentinski ulici je zastavnica!“ klical je še za menoj Lamerlet, opiraje se ob držaj.

III.

Stopam krepko, uro pod pazduho, po ulici German-Pilon v zastavnico. Nič se ne zmenim za materinsko darilo, marveč, premišlujem samo na

poval je kot minister glasove, kar ga je tudi z ministerskega sedeža zrušilo. Bil je vmešan tudi v zadevi »Bance Roman«, kjer so poneverili več milijonov goldinarjev, in o kateri banki uprav sedaj že skoro mesec dni vodijo sodnijsko razpravo v Rimu. V teh kratkih potezah hoteli smo prikazati v pravi svetlobi človeka, katerega italijanski narod proslavlja kot enega prvih svojih mož in rodoljubov, mej tem ko je bil vse drugo, le poštenjak ne!

Razgled po slovanskem svetu.

Deželna razstava v Lvovu.

(Izv. dopis.)

Razstava, razstava v Lvovu! Nadvojroda Karol Ljudevit je že otvoril razstavo! Ali si bil pri razstavi? Nekaj vzvišenega je menda! Ne, kaj tacega še nismo imeli v Galiciji! Kdaj pojdeš gledat razstavo?

Takih vzklikov čuješ širom cele Galicije, koder se sestane dva znanca; take razgovore imajo mej seboj i neznanci, če se snidejo na železnici ali na trgu. Kdor more, gre v Lvov, drugi čakajo prilike. Obljubljenih je 50 društvenih shodov. Duhovniki, zdravniki, profesorji, slovstveniki, Sokoli, glasbeniki, učitelji, naravoslovci, društva najrazličnejših imen, najraznovrstnejših namenov, so si že določili dan in mesec, ko se zberó k shodu v Lvovu. Posvetovali se bodo, ogledali si bodo razstavo in zabavali se bodo. Združili so v načrtu utile cum dulci.

Sestal sem s takimi, ki so že bili na razstavi. Ti je ne morejo dovolj prehvaliti in nimajo besedij, da bi izražali svojo zadovoljnost. Ni jim žal izdanih troškov, marveč obetajo si še v drugič in v tretjič videti razstavo. — Tedaj mora biti tam res kaj izbornega, sem si mislil, ko sem dobil vašo prošnjo, spoštovani vrednik, naj bi si ogledal razstavo in jo popisal v »Slovencu«. Podal sem se tedaj v Lvov.

Namen razstavi je plemenit in razumen. Sto let je minolo, kar se je Poljska razdelila. Plemstvo je mnogo zagrešilo in s svojimi grehi oslabilo deželo. Sosedji so se okoristili pri hišnih prepirih in zasebnih častihlepnostih velikašev in so razdelili ogromno vladarstvo brez velikih težav. Sto sužnih let je uničilo Poljakom gmotno blagostanje. Sovražnik je vzel imetje, ljudij pa že mnogo pregnal na Sibir ali v tujino. Zadnja leta so vezí, ki so težile Galicijo, odjenjale vsled blagodušnosti cesarjeve. Narod je začel delovati v vseh ozirih. Rušéčo se stavbo je bilo treba popravljati, prenavljati, obnavljati na vseh voglih, na vseh straneh, na vsakem koščku.

In po dvajsetih letih tega Sisifovega dela je že njegov vspeh velikansk. Kako naj se pa počasti stoletnica delitve? ali naj plešemo, ali naj jo malomarno prezremo, ali naj roki denemo v naročaj. Nikakor ne. Pokažimo svetu, kje je rešitev in kje je narodova prihodnost. Samo z delom si je mogoče dobiti pravični temelj do svobode. In delali smo po celi deželi. Ta dela zberimo skupaj, ogledajmo si je,

kakšna so. Ali so vredna truda, ali se izplačajo, kako naj jo nadalje izpolnjujemo, česa še manjka, kako naj se zastavijo nova dela?

Te misli so rodile razstavo. Lotili so se je ljudje naudušeni, toda ne bogati, brez velikih sredstev; zato se je pričel iz nova strah, da se morda razstava ne posreči. Toda vodstvo ni izgubilo upanja v Boga in v narodove sile. Premagalo je vse težave in sedaj stoji pred deželo, pred cesarstvom, da pred celo Evropo v praznični in ubrani obleki.

Kar smo znali in kar smo naredili, to smo skupaj zbrali in pokazali sebi in svetu. Sedaj vemo, česar nam manjka, toda to, kar imamo, kar znamo, kar smo napravili, to nikakor ni tako slabo, kakor so o tem pripovedovali zavistni Nemci. Videl sem razstavo na Dunaju in v Pragi, priredili so ju bogati ljudje, ki so stoletja delali in zbirali svobodno narodno bogastvo. Imponovali sta po velikosti, toda po kakšnosti nista nadkriljevali lvovske razstave. Poljske roke so se že naučile delati tako dobro, ukusno in trajno, kakor to znajo Nemci in Čehi. Polagoma odstranjajo tuje izdelke iz dežele in zadovoljujejo svoje potrebe z vlastnimi izdelki. Sčasoma, ko jim priraste kapital, bodo mogli izvažati sami v tujino.

Razstava bo to pospešila. Z ozirom na splošno omiko, pa tudi gledé na gmotno imetje si pridobimo ravno tisto stopinjo, kakor jo imajo drugi narodi in osvobodimo se iz sužnosti tujih tovarn, tujih izdelkov. To gre počasi, toda vendar gre vedno naprej. Tedaj: sursum corda!

Ob žalostni stoletnici pripoveduje ta razstava gališkim Poljakom, da so na dobri poti v bodočnost. V delu je nadeja, v delu je rešitev. Samo preje niso bili Poljaki svobodni pri delu; podpirale so se samo nemške tvornice. Sedaj smejo delati, zato delajo, hočejo delati in ob stoletnici, kar je razrušeno njihovo kraljestvo, naudušeni po razstavi, obetajo, da bodo i nadalje delali.

Ks. J. Lukaszkiwicz.

Cerkveni letopis.

Prvo sv. obhajilo.

Praznik sv. Alojzija v cerkvi sv. Jakopa je prav slovesno praznovala včeraj mestna osemrazredna dekliška ljudska šola. Bil je ta dan ob enem praznik prvega sv. obhajila, katerega je opravilo 43 deklic. Vsa slovesnost se je vršila prav spodbudno. Po dokončani pobožnosti v cerkvi pa je voditeljica gospa Mosova s svojimi gospodičinami učiteljicami prav ljubeznivo postregla prvo-obhajankam v šolski sobi, ki je bila v ta namen prav okusno okinčana. Deklice so dobile zajuterk nato lične spominke srečnega dne svojega prvega sv. obhajila; lepo ubrano petje pa je celo slovesnost zaključilo.

Dne 22. junija pa je imela ta praznik mesto včerajšnjega dne druga mestna petrazredna deška ljudska šola. Tudi tu se je obhajala slovesnost prvega sv. obhajila. Bilo pa je 81 dečkov, ki so

prvikrat pristopili k sv. obhajilu. Lepo je bilo videti, ko se je dolga vrsta obhajancev pomikala za cerkvenimi banderi iz šolskega poslopja v cerkev in iz cerkve v šolo nazaj. Po lepi slovesnosti v cerkvi, kjer so dečki pod vodstvom svojih gg. učiteljev prav lepo prepevali svete pesni in zelo povzdigovali pobožnost prvega sv. obhajila, vrnili so se obhajanci v šolske prostore nazaj. Tu so bili dečki obdarovani s štrucami, katere so jim podarili pekovski mojstri gg. Jakob Zala z n i k, kateri je že lanskó leto prvoobhajance s kruhom razveselil, Jožef B o n č a r, in Jožef P o d e r ž a j. Vsem tem blagim dobrotnikom otrok: Bog plačaj! Ob enem pa so dečki dobili tudi lepe spominke prvega sv. obhajila, kateri naj bi jih spominjali sreče in dobrih sklepov preimenitnega dne. Tudi tu je prizajno petje čvrstih dečkov završilo slovesnosti.

Socijalne stvari.

Staro- in novodobno poganstvo.

(Dalje in konec).

Modroslovje bi moralo odgovarjati na zadnja vprašanja, ki si jih more človek postaviti, na zadnji z a k a j. Na to je res v mnogo oziirih odgovarjalo staroveško modroslovje, res je posegalo resnici do dna. Ali se pa more to reči o današnjem modroslovju? Kjer bi mislil človek, da pride resnici do dna, tam mu odpirajo današnji modroslovci novo brezdnó. Mesto tolažilne resnice zadoni mu na uho pretresujoči: „Ignoramus et ignorabimus.“ Vzrok je pa v tem, ker današnji modroslovci ne iščejo resnice, kakor so jo stari, ampak, ker teže v temo.

Priznati moramo seveda, da so vede iz skušnje dandanes zelo napredovale, vzlasti naravoslovje.

Pa tudi z vso svojo popolnostjo naravoslovje še ne prodira v pravo bistvo narave. Poglejmo kako pravi o tem o. M. Bauchinger v življenjepisu blaženega Clem. Mar. Hofbauerja. Pripoveduje, kako so kedaj svetniki razumevali knjigo prirode in pravi na to: Dandanes so pa iznašli drug način, kako bero to knjigo, kateri način ni pa nič prida, kakor marsikaj drugega, s čemur se sedanjost ponaša, in kar bodo vrgli za nekaj desetletij v smeti. Jemljejo črko za črko, vsako zase, ogledujejo jo s povečalnim steklom, zmerijo jo prav natanko, kako je velika, kako debela in kako široka; preiskujejo, kakošne barve da je in kakošno podobo da ima, ali je ogata ali okrogla, kakošno črnilo da je rabil pisalec in tudi to, koliko časa je že v knjigi. In ko najdejo vse to, ali mislijo, da so našli, menijo že, da so knjigo prebrali in dobili smisel, pa so vendar le uboge črke razsekali in raztrgali. Povsod vidimo da se sedanji vek s svojo naravoslovsko učenostjo ne more opravičiti, da bi ne bil poganškega značaja, ampak nasprotno nam sploh veda današnjega časa to misel še le potrjuje.

Oglejmo si še današnjo umetnost! Stari pogani so izumili v stavbarstvu nove, dovršene sloge, toda današnji čas si ne more drugače pomagati, kakor da porablja le stare oblike. Izvirnega sloga nima.

V slikarstvu in kiparstvu so vpodabljali stari pogani le čutno lepoto, idejalnosti niso posnemali. Toda dandanes se pa v obče še to ne godi. Realisti še predstavljajo čutno lepoto v svojih delih. Naturalistom je pa že le to lepo, kar je samo natanko posneto po naravi. Slika, ki predstavlja »fotografično« natančno kako mizo z jedili obloženo, taka slika se ceni véasih na tisoče.

Toda pripomniti je še treba, da tudi te umetnosti ni novi čas rodil sam, ampak današnji umetniki se še sedaj uče od umotvorov, ki jih je vzgojilo prav za prav krščanstvo.

Prav tako je tudi pri pesništvu. Tudi tu vlada večinoma moč krščanstva, toda, brez Krista, kakor je je hotel imeti že Schiller. Pesništvo sedanjega časa torej ni plod sedanjosti, kakor je bilo pogansko pesništvo, je le nekaka karikatura krščanske poezije. Reči moramo torej, da današnji čas tudi v umetnosti ne dosega starega veka.

Videli smo v začetku, kako različno da presojujejo sedanjost. Videli smo, da imajo pravo tisti, ki ji očitajo, da je poganska, in da tega očitanja ne zavrne tudi bahanje z napredkom v vedah. Saj se je sedanjost oddaljila od Boga še dalje, kakor se je pa stari vek. Saj taji moralnost še odločneje, kakor so jo pa nekdanji pogani. Človeško družbo razjedajo iste napake, ki so morale in zamorile stare poganške narode. Veda se uklanja snovi sedaj bolj,

večerni ples. — — Tu me nekdo zadrži. Ozrem se in — vidim — — —

Ne! Prijatelj! kaj meniš, koga, da sem imel pred seboj?

Mater, da mater, katera je prišla obiskat me po dolgem času. O, pomisli, ta nesrečen slučaj!

Ona je začela: »Hvala Bogu, vendar te jedenkrat zopet vidim! No, vesela sem, da te srečam; vsaj zvem, kako se ti godi. Zakaj pa mene nikoli ne obiščeš? Kaj? Kako pa je? Kaj delaš? To pa vendar ni lepo od tebe, da misliš le na zabavo, pa mater zanemarjaš! Oče je bil tak, ti pa nisi boljši! Ravno sinoči sem govorila s teto o tebi.«

Nisem vedel, kje mi glava stoji. Stal sem pred materjo, kakor šestletni šolarček. O moja mati je bila dobra, blaga duša!

»Kam pa zdaj greš? Kaj imaš tukaj pod pazduho?«

»To so — to so knjige, ljuba mati«, zlagal sem se z neko srčnostjo. »da knjige in sicer zgodovina slikarstva v treh zvezkih, katero sem ravno zdaj kupil pri starinarju.«

»Tako, knjige?« se je čudila mati zopet laskavo. Tedaj si se vendar zmodril?«

Jaz pa hoteč vzbuditi pri materi živo sočutje in jo prepričati, da sem pameten in razumen, pa da so me ljudje krivično tožili in sodili; začnem se hvaliti in se laskati — — In ko sebe najbolje poveličujem, — o, ti presneta ura! Moja pod pazduho

stisnjena »zgodovina slikarstva« začne ropotati in bije ravno uro tri! — — —

Mati me je debelo pogledala; jaz pa mater. Pričakoval sem, da mi jo zasoli kar na ulici, — imela je namreč prav prožno ročico; — pa moj prismojen obraz jo je popočinoma umiril, ni se mogla jeziti.

»Ti grdi lažnjivec, ti —!« zadrta se je sicer name, pa se je morala smejati. »Tako star človek, dolgo brado ima, pa je vendar še tako neumen! — Ti neseš mojo uro v zastavnico, kajne? Ali nimaš ust, ti tepec! Ali mi ne moreš reči, da nimaš denarja? Kdaj prideš k pameti? Tu imaš dva luidorja, ti bedak! Pa poboljšaj se!«

Čez pet minut sem vrnil najini slikarski delavnici staro lepoto — stensko uro.

»Lamerlet, moj ljubi Lamerlet!« poskakoval sem radosti, poglej! Dva luidorja pa še uro!«

Prijatelj mi ni hotel verjeti. S tremi besedami sem mu vse pojasnil. Potem me je pa prijel in sva začela plesati kakor besna in ukati:

Slava življenju! Slava veselju! Slava Mavdrukovi materi! Slava Zackmayrju!«

Mavdruk je utihnil. Vstal je in gledal od daleč skoro že dovršeno sliko predstavljajočo obglavljenje nesrečnega kralja Ludovika XVI. Zamislil se je v svoja mlada leta, ko je stanoval še z Lamerletom. Njegove ustnice so pa šepetale: »O mladost, o mladost, o mladost!«

kakor nekdanj, in sedanja umetnost še staroveške umetnosti ne dosega.

Zalostno je, da se naš čas tako hvali sam s seboj, da se pa v resnici pogreza v temo: še žalostneje je pa to, da ni zagazil morebiti vsled zapuščenosti tako daleč, kakor so zagazili stari pogani, ampak zapustil je najjasnejo luč — krščanstvo in se je sam podal v temo. Zato se je pa tudi pogreznil še globoje, kot so se pogreznili nekdanji pogani, kajti: „corruptio optimi pessima.“

Stari pogani so se motili le nevedoma. Novi pa zametujejo resnico vedoma in namerno.

Nekdanji pogani so priznavali svojo siromaščinu in so zato zaslužili, da se jim je razodela resnica. Kako lepo izraža to Sienkiewicz modrijan Timon, govoreč s svojim prijateljem Cinno in tožec mu negotovost, v kateri je plaval poganstvo ob času rimske slave. „Glej držeč roke naprej, iščemo tipajoč izhoda. Iskal sem izhoda, pa nisem ga našel. Ti si ga iskal v nasladnostih, jaz v premišljevanju, pa naju oba obkoljuje enaka tema: torej znaj, da ne trpiš sam, v tebi trpi duša sveta!“ Da, tako je priznaval stari vek svojo revščino. Sedanji se pa hvalijo s svojo neizmerno modrostjo, češ da je še le sedaj napočila človeštvu prava doba duševnega razvoja. Ali ni zato sedanji čas nevednejši, da bi mu zasijala resnica? Ali ni zato mnogo revnejši, kakor je bilo staro poganstvo.

Tako se je sedanost odvrnila od krščanstva in še vedno trga človeštvu krščanstvo iz rok. In kaj drugega izgubi človeštvo s krščanstvom, kakor svojo srečo. Saj je krščanstvo jedina pot, po kateri se pride do sreče. In dasi je sreča človekov namen, dasi človek vedno hrepeni po sreči, trga mu jo vendar sedanost iz rok, ker mu jemlje krščanstvo. Dela mu torej največjo škodo, ki jo sploh more kedo narediti človeku.

Tako davno je že prominulo staro poganstvo, tako dolgo se je že razvijalo človeštvo od tedaj. In do kam je dospelo v tem razvoju? Koliko se je približalo sreči, svojemu namenu? Pogreznilo se je nazaj v poganstvo, oddaljilo se je od sreče dalje, kakor je bilo pa pred tremi tisoči let. Koliko truda je bilo torej zastonj! Dal Bog, da vsaj v prihodnje svet preneha hoditi to — rakovo pot!

Slovstvo.

Izvestje muzejskega društva za Kranjsko. — Urejuje Anton Koblar. Letnik IV. Sešitek 3. Objavlja nastopno vsebino: S. Rutar: Grobišči pri sv. Luciji blizu Tolmina (Dalje) — Jos. Apih: K obrtni politiki 18. veka (Konec) — Dr. Fr. Kos: Regesti k domači zgodovini. (Dalje) Mali zapiski: J. Pečnik: Prazgodovinske najdbe na Kranjskem leta 1894. (Str. 111.) — S. Rutar: Letošnja razkopavanja po Grškem. (Str. 112.) — M. S.: Rimska postaja pri Jezici ob Savi. (Str. 113.) — K. Črnologar: Podružnica sv. Martina v Biču, v šentvidski fari na Dolenjskem. (Str. 114.) — A. K.: Senožeski duhovni pastirji. (Str. 115.) — V. L.: Kalvarija v Smledniku. (Str. 117.) — A. Koblar: Evangelij sv. Marka. (Str. 119.) — Francoske kroglice v Ljubljani. (Str. 119.) — Slovstvo o domoznanstvu slovenskih dežel. Ljudovit Stiasny: Kamnik. Zemljepisno-zgodovinski opis. (Str. 120.) — Matej Slekové: Polidori pl. Montagnana. (Str. 120.) — Dr. Th. Elze: Die slovenischen protestantischen Gebetbücher des XVI. Jahrhunderts. (Str. 120.) — Johan Topolovšek: Die basko-slavishe Spracheinheit. (Str. 120.)

„Kveti“, ilustrirani češki mesečnik prinaša med drugo svojo bogato in zanimivo vsebino opis „Gorice“. Spisal Quido Mansvet Klement.

Krščanski nauk za prvence. (Prvo in drugo šolsko leto.) Sostavil Simon Zupan, katehet. Šest natis. V Ljubljani 1894. — Velja vezan 10 kr. Založila „Katoliška Bukvarna“.

Stenograf. Glasilo hrvatskog stenografskog društva u Zagrebu. Izlazi svakog mjesec izim srpnja i kolovoza. Predplata za nečlanova 2 for., za diake 1 for. na godinu. — Tega lista je izšla ta mesec 1. in 2. št. četrtga letnika skupej. „Slovenska stenografija“ — stalna rubrika v listu — obravnava kratice pri členicah, predlogih, prislovih in veznikih. Tisk listu je lep in brez dvojbe vsem dobro služi, ki si hočejo pridobiti stenografskega znanja za jugoslovanska narečja. Urednik listu je Fr. Magdić.

Koledar za 26. teden leta 1894.

Nedelja 24. junija: 6 pobink. evang.: Jezus nasiti 4000 mož Mark. 8.; Janez Krstnik. Ponedeljek 25. junija: Viljem op. Torek 26. jun.: Janez in Pavel mm. Sreda 27. jun.: Hema vdova. Četrtek 28. jun.: Leon II. p. Petek 29. jun.: Peter in Pavel ap. Sobota 30. jun.: Spomin sv. Pavla. — Lunin spremen: Zadnji krajeec 26. ob 11. uri 1. m. dopoldne. — Solnce izide 25. ob 4. uri 16 m.; zaide ob 7. uri 49. min.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. junija.

(Prevzvišeni knezoškof ljubljanski) odpeljali so se danes popoldne v Trst, kjer se jutri vrši posvečevanje novega krškega škofa.

(Iz Sarajeva) došel je v Ljubljano preč. gospod dr. Ivan Koščak, kanonik metropoliškega kapitola sarajevskega. Nabiral je po Hrvatskem darove za osrednje semenišče sarajevsko. Iz Ljubljane šel bode gospod kanonik na oddih tudi v Kamnik, Škofjo Loko in Kranj. Ako ima morda kedo kak dar namenjen za Bosno, vzlasti za centralno semenišče, odda ga lahko preč. g. kanoniku.

(»Soča« in resnica.) »Soča« objavlja dne 22. jun. dopis iz Ljubljane o shodu katol. polit. društva v Trnovem. Piše pa takole: »Shod katol. polit. društva v Trnovem na Notranjskem ni bil tako slaven, kakor se je sprva poročalo. Ljudij se je bilo zares precej zbralo, ali vendar niti polovica toliko, kakor se je pozneje pisalo. Šest tisoč ljudij tudi nima z lepa prostora na kakem dvorišču. Mej došlimi pa je bilo mnogo radovednežev, kateri bi prišli na vsak shod, če je le v nedeljo in nič ne »košta«. Na shodu pa tudi ni bilo lepe jedinsti. Nekaterim govornikom se je precej močno ugovarjalo.« — Tako piše »Soča«, ki je vselej huda, ako ji kdo pravi, da ni katolišk list, o shodu katoliškega polit. društva. Recimo, da bi bilo vse res, kar piše, vidi se vendar neka animoznost do shoda in do društva, ki je shod priredilo, ki bi delala čast vsakemu nemško-liberalnemu židovskemu listu. Toda tukaj je vse zlagano, kar piše »Soča« o shodu gledé števila vdeležencev, gledé lepe jedinsti in gledé ugovaranja. Gledé prostora bi omenili, da shod ni bil na dvorišču, ampak pod milim nebom, kamor bi pač tudi g. Andrej Gaberšček spravil še več nego 6000 vdeležencev! Jedinst je vladala na shodu med zborovalci najlepša in govornikom ni nikdo ugovarjal. Znamenito je tudi, da »Soča« popolno molči o neosnovanih, grdiš škandalih, ki so jih povodom tega shoda vpriporjali narodni naprednjaki v Trnovem. Tukaj g. Andrej Gaberšček, vzeli bi bili metlo v roke in pometali, ne pa iskati dvorišča, kjer ni zborovalo katol. polit. društvo in brskati po smeteh, katere sami donašate s ceste. Mi sicer ne moremo zahtevati od »Soče«, da bi prijazno pisala o shodih katol. polit. društva, dasi bi od katoliškega lista to smeli pričakovati, toda jedno smemo in moramo zahtevati od vsakega poštenega lista, da ne piše namenovane lažij ter jih trobi med svet, kakor se je to v tem slučaju zgodilo.

(Iz Planine) dobili smo telegrafično sporočilo, da se je ondi včeraj odprla nova brzozjavna postaja.

(Vreme) poljedelcem letos menda povsod hudo nagaja. Izpod južnega Pohorja se nam piše, da sta sredi meseca junija t. l. le redko kedaj po dva dni zaporedoma bilo brez dežja. Dne 21. t. m. na god sv. Alojzija je pa še celo toča šla. Bila je sicer drobna in brez piša, vendar je napravila škode. V čadramski, konjiški in št. jernejski fari, posebno po vinogradih, kjer je sedaj vinska trta v najlepšem cvetju. Seno morajo ljudje vremenu tako rekoč ukrasti. Zel in plevel pa v takem deževju nenavadno brzo rasteta. Pšenico je že doslej rja hudo poškodovala. Bog pomagaj kmetovalcem! —o—

(Kres) bodo po navadnem običaju danes žgali na Drenikovem vrhu.

(Občinske volitev.) Za župana v Križu pri Kamniku je izvoljen posestnik Jan. Hladé, svetovalca sta Jan. Drešar in Jan. Očepek.

(Zadnja seja mestnega sveta tržaškega) je povod raznim komentarjem v prid in proti županu, ki je smatran za denuncijanta vsled njegove prijave državnemu pravdnistvu dijaka, ki je razžalil Njegovo Veličastvo. V tej seji sta hudo napadala župana

svetovalca Banelli in dr. Spadoni, galerija je odobraval njima, županu pa žvižgala. Znamenito je, da tudi tržaški konservativni list „Il Popolo“ graja ne le desnico (konservativce) temveč tudi samega c. kr. vladnega poverjenika, ker se ni zavzel pri tej seji za stališče županovo, ki je bil moralno primoran celo zadevo c. kr. državnemu pravdnistvu priznati. Ta seja je bila zopet porok, kake patrijotične simpatije goje tržaški mestni svetovalci kolikor iz liberalnega toliko konservativnega taborja.

(Premeščenje.) Gosp. c. kr. okrajni zdravnik prvega razreda dr. Stanislav Stergar premeščen je iz Logatca k okrajnemu glavarstvu v Ljubljano na mesto vmirovljenega dr. Jos. Kapler-ja.

(Občinske volitve v Buzetu v Istri) prično se v ponedeljek dne 25. t. m. v III. razredu ter bodo trajale 26., 27. in 28. v istem razredu, dne 2., 3. in 4. julija voli II. razred in dne 5. in 6. I. razred. Kakor se poroča, narodni nasprotniki delujejo tajno, ker se ne upajo javno. Delujejo pa vže več časa na vse mogoče načine, da dobe kmete zopet na svojo stran. Gospodje Lahoni bi hoteli italijanski svet nepriznati razveseliti zopet s kako sijajno zmago, kakor na primer v Pazinu, no mi upajoč na narodno zavest buzeških volilcev smo prepričani, da ostanejo narodni naši nasprotniki o priliki teh volitev na istem stališču, kakor so doslej, ter da v kljub potrošenim obilnim denarjem „Lege Nationale“ pokažejo za vselej Lahonom, da jim v buzeški občini ni prostora. O izidu volitev bomo obvestili čitatelje svoječasno, priporočamo pa našim prijateljem, da ne opustijo priložnosti, poučiti ljudstvo o pomenu teh volitev ter da bodejo neukim na roko.

(Naše Sloge) št. 25 z dne 21. t. m. bila je zopet zasačena in sicer zaradi priobčenega poziva kluba stranke prava k shodu dne 26. t. m., ki je v dalmatinskih časopisih v celoti objavljen, in ni bil konfiskovan.

(Izredni občni zbor političnega društva „Edinost“) bode v nedeljo dne 1. julija in ne 24. t. m., kakor je to bilo vže določeno pri poslednjem rednem občnem zboru.

(V tržaških c. kr. javnih skladiščih je prepevedano slovensko govoriti.) Kakor iz Trsta javljajo, je neki uradnik, sin slovanskih starišev, ko je slišal slovenske delavce slovensko govoriti, zahteval od tistih, da naj govorijo nemški ali pa italijansko, slovenski pa ne! S tem se potrjuje naša vest v tem oziru, ki smo jo prinesli vže meseca decembra lanskega leta.

(Tristoletnica zmage pri Sisku.) Dohodkov za slavnost, ki je je pod tem zaglavjem lani praznovala ljubljanska šolska mladina, je bilo 1170 gl. 41 kr., z računi podprtih stroškov pa 922 gold. 73 kr.; tedaj je bilo prebitka 247 gl. 68 kr. V svoji zadnji seji dne 14. julija 1893 je sklenil slavnostni odbor ta prebitek razdeliti takole: 100 gl. za obleko revnim učencem deških šol; 115 gl. deškim šolam za šolske igrače in 32 gl. 68 kr. Marijanišču. Dotični akt in denar leže na magistratu.

(Politični izgon iz Trsta.) Nekemu kapitanu italijanske urgovske ladije „Prerino“ po imenu Pausania Runcaldier je tržaška c. kr. policija zaukazala opustiti avstrijska tla. Proti temu odloku je isti uložil utok na c. kr. namestništvo, ki še ni rešen. Ta kapitan je s svojo ladijo posredoval izmej Trsta in Ravenne ter je gotovo zagrešil kak ne patrijotični prestop, ki je tržaško policijo prisilil do tega koraka. Kako konča utok, bomo poročali.

(Pred tržaškimi porotniki) zagovarjal se je v četrtek bivši finančni stražnik Ivan Erjavec, 24 let star, iz Gradišča v Istri, ki je bil obdolžen umora na svojem kolegi Gradišniku. Porotniki so ga spoznali krivim in obsodili na 5letno ječo.

(Pretep.) Sinoči okrog 9. ure zvečer stekli so se vojaki pešp. štv. 17 s pešci kr. belg. štev. 27. v jedni njim prepovedani gostilni, a ker je hitro posegla vmes vojaška oblast, se ni nobenemu nič žalega zgodilo. Opozarjamo slav. vojaško poveljništvo sploh na nedostojno vedenje vojakov — belgijcev, ki se pojavlja na več krajih in katero že dalje časa opazujemo tudi pri mirozovih.

(P. Jakob da s Severino.) mašnik kapucinskega reda, bivši provincijal, je umrl dne 19. t. m. v Trstu, 56 let star. Rojen je bil na Ankonskem; od l. 1881 je živel v tržaškem samostanu, sloveč po mestu in škofiji kot izvrsten pridigar, neutrudljiv spovednik in pobožen redovnik. Preveč dela mu je nakopalo bolezen, ki ga je mučila 7 let. Dne 21ega junija so ga pokopali.

(Izjava.) Z Dobrove, 21. junija: Ker sem zvedel, da zlobni jeziki razširjajo po svetu lažnjivo novico, da jaz ali kdo od moje družine pisari okrog pisma brez podpisa, izjavljam, da je to grdo obrekovanje, obsodbe tem hujše vredno, ker izhaja od takih ljudij, ki so se sami s tem pregrešili. — Na Dobrovi, 22. junija 1894. M. Rant.

(Samomer.) V Podlipi župnije Ajdovec obesil se je pretekli teden oženjeni zemljak Jakob Erjavec. Zginil je bil dne 13. t. m. in našli so ga dne 17. t. m. v gozdu na košati bukvi za vrv obešenega. Vzrok je bila periodično nastopujoča slabost, ki se pri tej hiši od nekdaj razodeva, kajti njega brat pok. Martin je do 22 leta svoje starosti in smrti v sami debeli srajci okoli hodil, ker ni trpel nobenih hlač.

(Skrajna nesramnost celjske „Vahtarice“.) Non plus ultra podle nesramnosti je v obče svetovni list „Deutsche Wacht“ v Celju povodom ustavljenja dela od erteštavcev v Rakusch-ovi tiskarni. V svojem uvodniku piše „der germanische Wisch“ — takó namreč nazivlje list glasilo avstrijskih tiskarjev „Vorwärts“ — nastopno: „Man sieht, die Slovenen haben die Freiheit, sich in den rein internen Betrieb der deutschen Druckerei in Cilli zu mischen, dieselbe zu schädigen und auch das ungehinderte Erscheinen des deutschen Parteiblattes, unserer „D. W.“, zu stören! Sollen wir uns von diesen geduldeten Leuten das weiter gefallen lassen? Wenn die Behörden, die wir hiermit auf dieses Treiben aufmerksam machen, uns gegen diese himmelschreiende slovenische Freiheit nicht schützen, so müssen wir Deutsche wohl zur Selbsthilfe schreiten und für die Folgen die Behörden selbst verantwortlich machen. Denn der Uebermuth der slovenischen Eindringlinge geht bereits zu weit; auf keinen Fall darf es aber geschehen, dass die Deutschen ihre Buchdruckerei und ihr Parteiblatt von ein paar slovenischen Buchdruckern und ihren Hintermännern ruinieren lassen. Indem wir auf diese merkwürdigen Erscheinungen nochmals zurückzukommen versprechen, müssen wir nur nochmals wegen des kleineren Umfanges der „D. W.“ um Entschuldigung bitten; von unseren Freunden erwarten wir, dass sie die Schadenfreude der Slovenen nicht noch mehr erhöhen, indem unsere Abnehmer und Leser untreu werden.“ — Mi teh čudnih ljudij ne poznamo, pravi „Vorw.“, ki beró ta list, vender če se jih ne poloti gnjus pri takem nemštvu, ki na pomoč kliče oblastva, in preti s samopomočjo, ker delavci izvršujejo samo svojo postavno zajamčeno pravo, potem so popolne duševne — pokveke. Lepo slóve tudi stavek o „geduldete Leute“. Ne vedó li nemški brglezi, ki so to pisali, da so se s tem prostim izrazom več nego blamirali? V izkoriščanje bili so jim slovenski delavci mnogo let dobri; če pa ti zahtevajo svoje pravo in si ne dadó kratiti zaslužka, operuje naj birič in odgonski voz! Sramota in gnjus med take „Nemce“, ki se drznejo tako pobalinsko mišljenje in podlost izražati! Vsak pošten Nemec mora se sramovati take sodrge! Toda saj bi ne bili „echte Deutsche“, ako bi kopici svojih somišljenikov ne potresali peska v oči“. — Takó dunajski nemški list „Vorwärts“. Toda brez našega komentara.

(Hči J. S. Skrejšovskega in nje soprog ustreljena na Kavkazu.) V evropskem Kavkazu — takó se brzojavlja nekemu praškemu listu — bil je na kozaske postaji Pseboj v hubanski guberniji ustreljen upravnik velikoknežjih posestev in lovov Maks Noska s svojo soprogo Marijo. C. kr. poročnik pl. Maks Noska, sin bivšega drž. poslanca, zdaj župana v Ebensee, bil je upravnik posestev in lovov ruskega velikega kneza Petra Nikolajeviča, soproga črnogorske kneginje Milice, v Psebiju in se je oženil l. 1889. z Marijo, hčerjo pokojnega J. S. Skrejšovskega, glavnega urednika in lastnika praške „Politike“.

(Razpisano) je pri politični upravi na Kranjskem mesto zdravniškega vladnega koncipista z dohodki X. službenega reda, ki ima pri kakem okrajnem glavarstvu izvrševati službo okrajnega zdravnika. Prošnje je vložiti na deželno predsedništvo do 20. julija t. l. — Drugo mesto učiteljsko na dvorazrednici v Cerkljah. Prošnje je doposlati do 15. julija okrajnemu šolskemu svetu v Krško — Dražbeni oklic za najem lova v občini Loki v okraju črnomaljskem se vrši dne 2. julija ob 10. uri dopoldne pri okrajnem glavarstvu v Črnomlju. — Četrto učiteljsko mesto v Št. Vidu nad Ljubljano je stalno namestiti. Prošnje je vložiti do 8. septem-

bra t. l. okrajnemu šolskemu svetu za ljubljansko okolico.

(Semnji po Slovenskem od 25.—30. junija.) Na Kranjskem: 25. v Št. Jurju pri Svibnjem, Matenji vasi, Trnovem, Boh. Bistrici, Rovtah, na Mirni, v Česnjicah, Ribnici, Višnji gori; 26. v Trziču; 28. v Radečah; 29. v Zagorju za Savo; 27. v Strugah, (Pri cerkvi); 30. v Mirni peči, v Planini in na Mali gori. — Na Štajerskem: 25. v Konjicah, Podstredi, Laškem, Št. Lenartu, Ribnici, pri Mariji Trosti, 26. v Smreka, 27. v Št. Lovrencu, 30. v Zrečah, Prinovcu, Reichenburgu, Spodnji Poddravi. — Na Koroškem: 25. v Gustajnu, 28. v Zgornjem Dravbergu, Grajfenburgu, 30. v Pontablu, na Trebižu; — Na Primorskem: 25. v Ajdovščini, Boljuncu, Davinu, Korminu, 24. v Ospu, 26. v Gerovem, 28. v Novem Gradu, 30. v Labinu.

Narodno gospodarstvo.

Domača koza, zajec, srna, in sedanja lovška postava.

Pred mnogimi leti, videlo se je potrebno vis. c. kr. vladi, da se domača koza iz gojzda odstrani zaradi njene požrešnosti in škodljivosti v gojzdi, na polju in vrteh.

Koze so bile zares požrešne, iste slabe strani se ne more zagovarjati, vender kedor je koze redil, je marsikak lep denarni znesek priredil, imel je pri njih tudi obilo zdravega in sladkega mleka, pri obilnem številu iste živali si je lahko privoščil pogostokrat kosček mesa, imel je tudi jirhaste hlače, in ostajalo je veliko kozjega gnoja, katerega le poljedelec ceniti zna; koze se pasejo ven tega ob gotovem času po dnevi in varstvom gotovega pastirja.

Proti kozam se je pogubonosna postava glede na kmetiško korist napravila, in vsled iste po večkratnih strogih ukazih se je koza odstranila.

Zajec in srna po svoji velikosti nimata manjše poečnosti, in tudi ne v menj strupene slin, kakor domača koza; ta divjačina se pa pase brez vsacega pastirja; brzonogo preleti tje, kjer ji bolj diši, in žre po dnevi in po noči, kolikor in kjer se ji poljubi.

Nekateri teoretični učenjaki, in k njim spadajo tudi ljubimci in lovci iste zverjadi, se kmetiškim pritožbam zaradi divjačine posmehujejo rekoč, saj zajček, srna je bojazljiva in nedolžna živalica; takim učenjakom in ljubincem, bi jaz svetoval, naj iste nedolžne živalice zaprejo na svoje lastne vrtove, in potem bodo kmalu spoznali nedolžnost iste živali.

Kajti teoretična učenost in pa praktične poskušnje so različne stvari.

Ni se čuditi po gostim kmetiškim pritožbam vsled iste požrešne divjačine, pogostočrat kmetič na svojo žalost zagleda, kako mu je divjačina požrla na njivah spomladi za seme korenstvo vsajeno, namreč zelna storže, korenje, repo, peso, kavle, pride zajec ali srna, zglobo korenstvu srčne bilke, iz katerih bi se imelo seme razvijati, tako je kmetičevo upanje uničeno, ne dobi zanesljivega domačega semena, ostanejo mu zgloboane prazne škatle. Dalje se občutljiva požrešnost zapazi pri grahu in fižolu, in tako pri zelnih sadikah neizmerna škoda, pri sadnem drevju je pregostokrat večletni trud uničen namesto lepega drevesa zaradi zajčje požrešnosti, postanejo drevesca nesposobna za daljni obrestonosni razvitek.

Ugovarja se od nekaterih strani, da zajec, srna ne spadata v vrsto ropnih živalij, zato ker nista mesojedca.

Jaz pa trdim in vsak pravicoljuben človek, kateri ima kaj praktičnih poskušenj ve, da je vsak tisti ropar, kateri po sili jemlje, kar ni njegovega, naj že vzame les, srebro ali zlato; toraj zajec, srna vzameta po sili les in druge prirastke in s tem spravita kmetiča ob srebro in zlato, s tem je po vsi pravici, ista divjačina ropna žival, in brez vsake koristi na zemlji živi; občina prejema tako malo za lov, da en sam srujak ob svojem času z rogni pri mladih nadopolnih dreves več škode napravi, kakor kaka občina za lov dobi; in en sam zajec pri sadnem drevju v eni noči večjo škodo napravi, kakor kaka večja občina za lov dobi, in podjetnik lova tudi nima nobenega dobička; za sedanjo dobo v zadnji četrti 19. stoletja, ki se zavoljo napredka razsvetljena doba imenuje, ni umestna sedanja lovška postava.

Naj bi vis. slavna c. kr. vlada s svojo skrbljivostjo za kmetiški napredek in obstanek, enak postavni načrt odredila, kakor nekaj za domače koze, saj koze so imele vendar le nekatere dobre strani

nad seboj, zajec in srna sta pa v vseh obzirih zlobna škodljivca. Ker smo v dobi toliko hvaljene jednako pravnosti, še nekaj:

Zajec, srna smeta napraviti kmetiču škodo, kolikor se jima zljubi, a kmetič jih ne sme kaznovati na svojem lastnem zemljišču, kakor bi se me zljubilo, torej imenovana divjačina ima še prednost pred kmetom v jednako pravnosti.

Iz vsega tega je razvidno, da sedanja lovška postava je brez pravega temelja in skovana enostransko, na kmetiško škodo, in taka postava naj se zboljša; zajec in srna naj se pa za ropno žival razglasita.

Podstenar.

Telegrami.

Povodenj.

Krakov, 23. junija. Voda stoji nad 2 m. 15 cm. nad ničlo. Visla nič več ne narašča.

Budimpešta, 23. junija. Reka Bodrog narašča in je že veliko zemlje poplavlila. Pri Komornu tudi voda narašča in je naredila že jako veliko škodo.

Dunaj, 23. junija. Cesar je podelil iz svoje privatne blagajnice 10.000 gld. za poškodovance po povodnji v Šleziji in Galiciji.

Dunaj, 22. junija. Danes se je izročil srebrni zaslužni križec naredniku Sabljicu, ki je izvelkel z lastno nevarnostjo neko deklico iz vode.

Krakov, 22. junija. V včerajšnji izredni seji občinskega sveta je župan se prisrčno spominjal pokojnega kardinala Dunajevskega. Seja se je potem v znamenje žalosti pretrgala.

Lvov, 22. junija. Državni poslanci prišli so danes v razstavo in jih je vsprejelo predsedstvo razstavinega odbora. Nagovoril jih je knez Sapieha. Zahvalil se je baron Chlumecy izražajoč veselje, da ima Galicija tako lepe vspehe pokazati.

Lvov, 22. junija. Predsednik zbornice poslancev je obiskal bivšega državnozbornskega predsednika Smolko. Smolka je še precej zdrav in je bil jako vesel, da so ga obiskali Chlumecy in nekateri poslanci.

Trident, 23. junija. Cesarica je ob 8. uri semkaj prišla z Dunaja in se odpejlala z vozom v Campiglio.

Sibinj, 22. junija. Dr. Ratiu, predsednik rumunske narodne stranke, je dobil naznanilo, da morajo člani osrednega odbora ustaviti vsako delovanje, dokler se ne potrdijo pravila.

Budimpešta, 22. junija. V selu Tura v peštanskem komitatu je v Podlevskega parnem mlinu kotel se razletel. 14 je bilo ranjenih, od katerih so že štirje umrli.

Budimpešta, 22. junija. Pri podrobni debati o novem ženitvenem zakonu je knez primas stavil več predlogov. Predlagal je, da naj se naslov predloge ne imenuje kar načrt zakona o ženitvenem pravu, temveč o civilnoženitvenem pravu. Proti temu predlogu se je takoj izrekel pravosodni minister. Pri paragrafu 25. je predlagal, da naj se ljudem, ki so storili redovno obljubo, ne dovoli oženiti se, naj so tudi premenili vero. Tudi temu predlogu je ugovarjal pravosodni minister. Pri paragrafu 30. je knez primas predlagal, da naj ženin in nevesta pred stanovskim uradnikom samo izjavita, da se hočeta vzeti, ali justični minister je temu ugovarjal, ker bi potem zakon še le veljaven postal po cerkveni poroki. Predloge kneza primasa je podpiral zlasti grof Zichy. Zbornica je vse odklonila. Vsprejela je pa dostavek grofa Aladarja Andrassyja, da se ta zakon nikakor ne dotika verskih dolžnostij, s 114 proti 79 glasom. Grof Ferdinand Zichy je izjavil, da njega somišljeniki začno veliko agitacijo proti temu zakonu, ker so se odklonili vsi predlogi kneza primasa. Zakon se je potem vsprejel še v tretjem branju.

Budimpešta, 23. junija. V gorenji zbornici je izjavil ministerski predsednik Wekerle, da on misli, da je primerno, če se po izraženih željah druge cerkveno-politične predloge razpravljajo še le jeseni.

Beligrad, 23. junija. Kralj Aleksander ki se je bil povrnil v Beligrad, je včeraj odpotoval v Carigrad. Pred odhodom vlaka je prišel nadvojvoda Josip, katerega je dal včeraj kralj pozdraviti v svojem imenu ob njegovem prihodu v Zemun, s posebnim vlakom na belograški kolodvor, kjer ga je vsprejel kralj Milan. Sestanek nadvojvode z Aleksandrom je bil jako prisrčen.

Berolin, 22. junija. Zaprli so dvornega ceremonijalnega vodjo pl. Kotze, ker je več let v anonimnih pismih grdo sumničil razne visoke osebe. Dolgo niso mogli izvedeti, kdo piše ta pisma. Sodi se, da je slaboumen, kajti njegov oče je umrl v blaznici.

Berolin, 22. junija. „Post“ se poroča iz Bruselja, da je skoro gotovo, da se bodeta Belgija in Anglija ozirali na ugovor Nemčije zastran nagodbe o kongijski državi. Izpustili bodeta zatorej 3. član dotične pogodbe.

Karlsruhe, 22. junija. Druga zbornica je odklonila z 52 proti 8 glasom predlog demokrata Heinbergerja, da se vpeljejo neposredne volitve s proporcionalnim volilnim sistemom, nadalje je odklonila s 31 proti 29 glasom predlog katoliškega poslanca Buela, da se premeni razdelitev volilnih okrajev, in končno vsprejela eventuelni predlog Heinbergerjev, da se vpeljaajo direktne volitve po sedanjih volilni sistemi

Rim, 22. junija. Zbornica je vsprejelo prvih sedem paragrafov finančne predloge in se sedaj posvetuje o osmem, ki se tiče podražanja soli.

Tovarna za svileni blago G. Henneberg (e. in kr. dvorni založnik) v **Curihu** (Zürich) razpošilja **navaravnost zasebnikom, črno, belo in barvasto** svileni blago od **45 kr. do gl. 11-65** meter, — gladko, progasto, karirano, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 različnih baž in 2000 različnih barv, desinov itd.) vozine in carine prosto. Vzorec obratno. — Pisma veljajo 10 kr. in poštna karta 5 kr. v Švice. 9 (1 19—9)

Umrli so:

21. junija. Engelbert Spielman, prisiljenec, 20 1/2 leta, Poljanski nasip 50. Sepsis. — Ernest Gostič, poštnega sluga sin, 3 leta, Strelške ulice 11, davica.

22. Marija Vertel, delavka, 28 let, Hradeck. vas 12, Viti-um cordis.

Tržne cene v Ljubljani

dné 23. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . . .	7 30	Speh povojen, kgr. . .	64
Rež, „	5 50	Surovo maslo, „ . . .	72
Ječmen, „	5 50	Jajce, jedno	2
Oves, „	6 50	Mleko, liter	10
Ajda, „	7 —	Goveje meso, kgr. . .	64
Proso, „	5 —	Telečje „	62
Koruza, „	5 70	Svinjsko „	68
Krompir, „	1 80	Koštrunovo „	38
Leča, hktl.	12 —	Piščanec „	35
Grah, „	10 —	Golob „	15
Fižol, „	8 —	Seno, 100 kgr.	1 60
Maslo, kgr.	82	Slama, 100 „	1 90
Mast, „	64	Drva trda, 4 kub. m. .	6 30
Speh svež, „	58	„ mehka, 4 „	4 80

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	zrakomera v mru	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.	737-7	14-8	sl. vzh.	jasno	
22. u. pop.	736-5	24-0	sl. zapad	„	0-00
9. u. zjut.	737-0	17-2	sl. svzh.	„	

Srednja temperatura 18-7 za 1-5 pod normalom.

Eksekutivne dražbe.

Ludovika Grootachla, lekarnika v Ljubljani, premakljivo blago, pohištvo itd. (525 gl. 80 kr.), dné 2. julija in 16. julija v Ljubljani.

H. L. Wenela, trgovca v Ljubljani, zarubljena premičnina: landaver, Werth. blagajnica, 545 lit. ruma, par kónj z opravo (1360 gl.), dne 2. in 16. julija v Ljubljani in v Vodmatu (skladišče).

Martina Intiharja pritikline iz Starega Trga št. 57 (150 gl.) dné 18. julija in 20. avgusta.

Fr. Wohinea, uradnika južne železnice v Ljubljani, različno pohištvo dné 16. julija v Ljubljani.

Fr. Gorenca zemljišče (947 gl. 86 kr.) dné 22. junija in 20. julija v Kostanjevici.

Jan. Kaluža posestvo iz Norina (100 gl.) in Matije Penkota posestvo iz Gradca (3870 gl.) dné 26. junija v Postojini.

Franciške Ostanik iz Grolš posestvo (1640 gl.) in Fr. Malečkarja iz Ostrožnega Brda, posestvo (620 gl.) dné 26. junija in 27. julija v Postojini.

Fr. in Franciške Štrukelj iz Krošnje, posestvo (803 gl.) dné 21. julija in 25. avgusta na Brdu.

Jure Mušiča zemljišči iz Dragovanja Vasi (1728 gl.) dné 27. julija in 29. avgusta v Črnomlju.

Janeza Sluge zemljišče iz Šmarca (2509 gl. in 50 gl.) dne 10. julija in 10. avgusta v Kamniku.

Jos. Pečnika posestvo iz Kranja (1050 gl.) dné 9. julija in 13. avgusta v Kranji.

Fr. Zaletela posestva na Črnovčah (1750 gl.) dne 21. julija in 22. avgusta v Ljubljani.

Urše Novak posestvo iz Ljubljane, krakovsko predmestje (1000 gl. in zemljišče (157 gl.) dné 30. julija in 3. septembra v Ljubljani.

Josipine Čereškine pol. zemljišča v Doberničah (376 g.) dné 3. julija v Trebnjem.

Luke Zajca posestvo iz Strme Njive (4680 gl.) dne 17. julija in 17. avgusta v Litiji.

Martina Belejana posestvo iz Klopč (2763 gl.) dné 21. julija in 25. avgusta na Brdu.

Neže Bel zemljišče iz Knežje Njive (45 gl.) 13. avgusta in 13. septembra v Loži.

Jos. Šetine zemljišče iz Nove Vasi (770 gl. dné 13. avgusta v Loži.

Uršule Ovejnar posestvo iz Preske št. 7 (1425 gl.) dné 21. julija in 22. avgusta v Ljubljani.

Zahvala in priporočilo.

Gospa **Ana Hofbauer** v Ljubljani je naredila za ljudsko šolo v Olševku prav lepo šolsko zastavo po zmerno nizki ceni. Vsled tega jo podpisani krajni šolski svet prav toplo priporoča slavnemu občinstvu za jednaka dela.

Krajni šolski svet v Olševku.

350 1—1

Jakob Koželj,
predsednik.

Po ceni na prodaj!!

1 velik harmonij, 2 manuala, 12 reg., 360 glasov.
1 velik mikroskop, ki se obrača in preklada.
1 velik daljnogled.
1 velika muzikalna igrača, 12 raznih pesmij.
Raznovrstni električni aparati. 351 2—1
Več se pozvê pri vredništvu „Slovenca“.

J. GIONTINI,

knjigarna in trgovina s papirjem
v Ljubljani

priporoča nastopne nove knjige:

Maršal grof Radecky, cena 20 kr., s pošto 23 kr.
Potovanje v Liliput, cena 20 kr., s pošto 23 kr.
Šaljivi Jaka, I. in II. del, cena à 24 kr., s pošto 27 kr.
Venček pravljic in pripovedek, cena 20 kr., s pošto 23 kr.
Dr. Simončič: Kako postanemu stari? cena gl. 1—, s pošto gl. 1-05.
Dr. Simončič: Služabnik in cerkovnik pri katoliški službi božji, cena 20 kr., s pošto 22 kr.
Naprej zastava Slave! slovenska himna, cena 20 kr., s pošto 22 kr.
Die Weinbereitung u. die Kellerwirtschaft, für Weinproduzenten, Kellermeister und Weinhändler, cena gl. 4-96.
Der Landtischler. Entwürfe zu einfachen Möbeln für das Haus des Bürgers. (348 3—2)

Janez Novak,

barvarski mojster in posestnik na Križu šte. 29,
pošta Kamnik na Kranjskem,

priporoča se prečast duhovščini in gospodom podjetnikom za izvrševanje **vsakovrstnih barvarskih del, kakor barvanje stolpnih streh** itd. **Popravlja in pozlačuje tudi stolpne križe, strelovođe** itd. brez posebnih priprav, z najmanjšimi 343 okolnostmi po prav nizki ceni. 3—2
Ker deluje že mogo let v označenih strokah, torej jamči za vsako po njem izvršeno naročilo. — Mnogo priznalnih in pohvalnih pisem je na razpolago.

Plemenite rake

zajamčeno žive razpošilja proti povzetju v poštah košaricah do 4 1/2 kilo in sicer netto 100 lepih južnih rakov 3 gl., ravno teh 60 velikanskih 4 gl., 40 solorakov 5 gl. 26 kr.

M. Gottfried,

352 1—1

Monasterzyska 13, v Galiciji.

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana 1873, 1881.

Jožef Deiller,

tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov,

Dunaj, VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik: Frane Brückner.

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor:

pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, bandera itd. itd., pa tudi **cela mašna obleka** v najprilnejši obliki. 54 26—11

Cerkveni paramenti.

(Izborna iznajdba) je Zacherlinova tinktura, s katero se na vseh mestih, kjer se prašek ne prime tako dobro, ali kamor ga ni moči spraviti, ugonablja mrčesovina na presenetljivo hitri in siguren način.

Zacherlinova tinktura je posebno dobra za ugonobljenje zalege stenice, bolhá in ušij, ki so se ugnezdile v špranjah, razpoklinah. mej deskami in v krznu živalij. Če se uporablja

zajedno s Zacherlinovim praškom, ne nudi ta iznajdba samo najhitrejši, nego tudi najtrajnejši vspeh proti vsake vrste mrčesom naj se nahaja kjerkoli. Zacherlinova tinktura se dobiva v steklenicah po 25 kr. avstr. velj. v itak znanih zalogah Zacherlina.

Za praktično rabo potrebuje se na osobit način konstruirani razpršilnik (po 1 gl. avstr. velj.). 170 3—3 b

bavarsko temno pivo

Paulinova kranjska vinarna

v Ljubljani, Slonove ulice 52

priporoča

bavarsko temno pivo

v dosedaj najboljši kvaliteti

ravnokar došlo, je hladno kot led (ohlajeno z najnovejšim aparatom, s pomočjo vodovodnega pritiska) ter se toči **bavarski bokal** (pol litra) po 11 kr., 1/10 litra po 7 kr. — Dalje se priporočajo

izborna naravna vina

kot dolenski, istrjanski, tirolski in druga specialnostna po prav previdnih cenah. 353 3—1

Geniki so vsakemu na razpolago.

VI. zvezek:

POVESTI

ANDREJ KALAN

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani.

Dobé se še II., III., IV. in V. zvezek.

Fran Stare,
sobni slikar,
v Ljubljani, Breg št. 20

priporoča se v izvrševanje vseh v
dekoracijsko-slikarsko stroko
spadajočih del 26217-10

z zagotovitvijo okusno-modernega dela proti
zmerni ceni.

9 zlatih,
13 srebrnih
kolajni

9 častnih
in priznal-
nih diplom

Kwizdov

136 20-6 IX 126 (8-4)

korneuburški živinoredilni prašek
za konje, gove in ovčad.
Škatlja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Z najugodnejšim uspehom rabi se že 40 let v vseh večjih hlevih proti
pomankanju sili, slabemu prebavljenju, v zboljanju
ukusnega in izdatnejšega mleka.

Glavna zaloga:
Franco Iv. Kwizda
c. in kr. avstro-ogerski in
kralj. rumunski dvorni založnik
Okrožna lekarna
v Korneuburgu pri Dunaji.

Pazite naj se na
varstveno znamko
in zahtevajte le
Kwizdov
Korneuburški
živinored. prašek.

Pristen
dobiva se v vseh
lekarnah
in
droguerijah
avstro-ogerske
dežele.

K v Kamniku, Kranjsko (postaja drž. železnice)
neippovo zdravišče.

Vestno, individ. zdravljenje pod vodstvom špe-
cijalnega zdravnika, ki je tekom poslednjih
4 let dosegel najboljše uspehe. — Zdravišče je odprto od
1. maja do 15. oktobra.

Ilustrovani slovenski in nemški prospekti se dobivajo pri
Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bambergu v Ljubljani, natančneje
pojasnila podaja zdravsko vodstvo. 201 3-3

Najsigurnejše in najboljše
nalaganje glavnice

je v
4% zastavnih pismih gališkega
zemljiško-kreditnega društva.

Isti osiguravajo
več nego 4odstotno obrestovanje
ter so
pupilarno varna,
davka in fatiranja prosta,
sposobna za kavoije,
sosebno za vlaganje častniških ženitvenih kavoj;
razven teh prednostij je vrednost vsacih 100 gl. za-
stavnih pisem osigurana z gl. 253-33 hipotekarne
vrednosti.

Ta zastavna pisma dobiti so po dnevnem kurzu pri
J. C. Mayerju, menjalnica in bančni zavod
v Ljubljani. 295 11

Pod Trančo
števil. 1 **J. SOKLIČ** Gledal. ulice
števil. 6
v Ljubljani

priporoča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na deželi izberno svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih
klobukov 126 52-18
turistških klobukov, čepic

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Tovarniška zaloga
kodnatih klobukov c. kr. deonit
založnikove A. J. Pichler v Gradcu.

France Pavšner
krojač v Ljubljani

naznanja preč. duhovščini in sl. občinstvu, da se je
preselil v Dijaške ulice št. 9.

Ob enem se prav toplo priporoča v izdelovanje
talarjev, sukenj, havelok in
razne obleke 182 26-13
ter zagotavlja trajno delo in uljudno postrežbo.

Prevzetje lekarne.

Usojam si uljudno naznanjati, da sem dné 16. junija prevzel
J. Svobode lekarno „pri zlatem orlu“
v Ljubljani

in si bodem prizadeval lekarno, ki je, kakor znano, na najboljšem glasu, jednako
na rečen način nadaljevati.

Po svojih kemijsko-farmaceutičnih znanostih in vsled tega, ker sem bil
samostojen lekarničar pri Dunaju, morem zadoščati vsem zahtevam novodobne
farmacije in higijenije, ne boječ se nobenih stroškov.

Poleg solidne in elegantne okopacije receptov in med. zapisov aleo-
in homeopatijske bodem obračal svojo pozornost na vse oblastveno dovoljene tu-
in inozemske specialitete in bodem imel po ceni in sveže v zalogi vse v to stroko
spadajoča kirurška orodja in instrumente, toaletne predmete, mineralne vode,
prave cognac-preparate, pristna zdravilna vina itd., ali jih pa preskrbel na željo.

— Vsak čas dajem rad zastoj pojasnila o kemijskih ali farmacevtskih vprašanjih.

Dalje prosim kupovati soda vodo in njene zmesi z malinovcem in drugimi
sadskimi sokovi le iz moje tovarne za sodno vodo, ker kot kemik posebno gledam
na čistost pri njeni napravi in pri napolnjevanju vodo še preiščem.

Proseč vse p. n. kupovalce mojega velečenj. † gospoda kolega J. Svobode,
da pri meni kupujejo, kar jim treba, prosim gospodo, da dobroznano lekarno „pri
orlu“ (v Ljubljani na Prešernovem trgu št. 2), priporoča tudi znanem in pri-
jateljem ter se znamujem z velespoštovanjem

udani

J. Svobode naslednik
(Mardetschlaeger)
lekarna „pri zlatem orlu“ v Ljubljani,
Prešernov trg št. 2. 354 1-1

F. P. Vidic & Co.
v Ljubljani 266 25-8

priporočajo po najnižji ceni:

Mosaik (chamotni) tlak
za cerkve. Pripoznalna spričevala od že napravljenih tlakanj
so na razpolago.

Lončene peči vsake barve.

Zarezane strešnike, najboljše
in najce-
nejše kritje.

**Roman in Portland ce-
ment.**

Cevi iz kamenine za vodovode,
stranišča itd.

Nasade za dimnike.

Drainage cevi za sušenje močvirnih
zemljišč.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIČ
trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10
prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za
oboče, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd.,
vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki
izberi

drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe
in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo veliko zalogo vsako
vrstnih ledenic (Eiskasten) za pivo in jedila in gg. posestnike žag na
izborne vodne žage in pile, za kojih jakovost se jamči.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvršijo. Kar bi ne ugažalo, se radovoljno zamenja
istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. 159 17

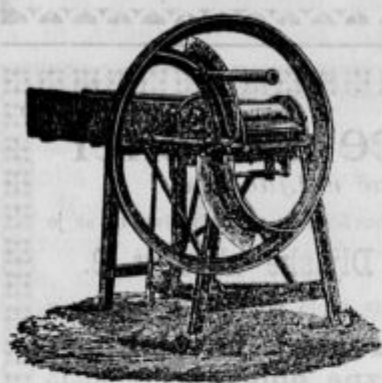
Kovači! Tu kupujete železo naj-
ceneje, pri pošteni vagi
in prijazni postrežbi. Poskusite, in se bode-
te prepričali!

CARBOLINEUM!

Z dném 1. julija t. l. otvorim
notarijatsko pisarno
 v Cerknici
 v I. nadstr. ondotnega sodnijskega poslopja.
Leopold Vehovar,
 c. kr. notar.

349 3-1

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

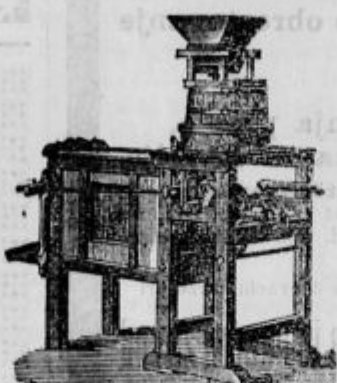

kmetijskih
strojev in orodja

Strojev
za vinarstvo

vsakovrstnih
sesalk
pralnih strojev
ovijalnikov,
zravnalnikov
perila

patentovanih
mlinov
za domačo upo-
rabo,

239 na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri (52-10)

Avgustu Kolb, tovarna strojev
 Dunaj, II., Pasettistrasse 29-31.

Prijazna poštna postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.
 Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Sel. Kneipp

Previdnost!

626 24-12

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje tvrdka Frana Kathreinerja in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi izdelki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je torej najbolje nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo. Jaz torej morem vsakemu priporočati popolnoma okusni in zdravi Kathreinerjev izdelek in opetovano izjavljam, da sem zaradi teh prednostij dal gospodu Francu Kathreinerju pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih, prodajati, zatoj nima nobena druga firma jedine pravice posluževati se mojega imena. S. Kneipp, kat. župnik.

Tudi kot dodatek k navadni kavi se Kathreinerjevi Kneippa sladni kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva, katerih dosedanj surogati nikogar nimajo. 11
 Vzemite le bele originalne zavitke s podobo gosp. Kneippa in z imenom **Kathreiner!**

Preselitev kamnoseške obrti in priporočilo.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi uljudno javljam, da sem preselil in popolnoma prenovil svojo

kamnoseško delalnico

s sv. Petra nabrežja v

Poljske ulice šte. 49 v Ljubljani

(nasproti učiteljsku in poleg Hafnerjeve pivarne)

kjer bodem izvrševal vsa v kamnoseški obrt vstevajoča se dela vestno, iz dobrega, trpežnega različnega kamnja po možno nizki ceni.

V zalogi imel bodem še v večji izbi vsakovrstne

nagrobne spomenike

naročene pa izdeloval po izbranih obrisih ali načrtih po želji cenj. naročnikov. Zahvaljujoč se za dosedanje mnogostransko naklonjenost priporočam se i nadalje osobito prečast. duhovščini in stavbinskim podjetnikom v izvrševanje

cerkvenih umetnih in stavbenih kamnoseških del.

Velespoštovanjem

254 12-9

Ignacij Čamernik, kamnosek, v Poljskih ulicah
 šte. 49 v Ljubljani.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar

v Ljubljani, Gledališke ulice šte. 8

opozarja prečast. duhovščino in cerkvena predstojništva na svojo dobro urejeno

podobarsko in pozlatarsko delalnico

v kateri izdeluje vsa v njegovo stroko vstevajoča se dela natančno, vestno, po poslanih narisih ali lastnih načrtih po možno nizkih delu primernih cenah.

V zalogi ima vsakovrstna razpela, pripravna za misijone, procesije, šole in zasebna stanovanja.

Naročila na križeva pota izvršuje prav ukusno in lično. 114 40-18

Domača zanesljiva trrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše

žepne in stenske ure
 ure budilnice

zlate, srebrne in nikelnate ve-
 rižice, medaljone, prstane, za-
 pestnice, naprsne igle prodaja in
 ima v zalogi

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, nasproti rotovžu.

Popravila tudi najtežavnejša iz-
 vršuje tekom 14 dni. — Za blago pri
 njem kupljeno istotako za natančno po-
 pravo jamči. 158 15

Ceniki s podobami so franko na razpolago.

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek
 za prečastito duhovščino

„pri rudečem križu“

623 52-27

Viljema Skarda

IV., Waltergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

priporoča za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško
 ter redovniško obleko za
 duhovnike

kot: Havelock, vrhne
 suknje, duhovniške
 suknje itd.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih
 predpisih izvršeno:

birete, kolarje, naprs-
 nice, vsakovrstne du-
 hovniške čepice.

Paramente preskrbuje
 po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz naj-
 boljšega, trpežnega blaga,
 natančno izdelano; neuga-
 jajoče vzame se nazaj.

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago.
 Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno.

Dunajska borza.

Dne 23. junija.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 10 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 . 10 .
Zlata renta 4%, davka prosta	121 . 10 .
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 . 90 .
Akcijske avstro-ogerske banke, 600 gld.	998 . — .
Kreditne akcije, 160 gld.	350 . 25 .
London, 10 funtov strl.	125 . 20 .
Napoleonondor (20 fr.)	9 . 97 .
Oesarski cekini	5 . 93 .
Nemških mark 100	61 . 40 .

Dne 22. junija.

Ogerska zlata renta 4%	121 gld. 05 kr.
Ogerska kronina renta 4%	95 . 10 .
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	148 . 25 .
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	157 . 75 .
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197 . — .
Zastavna pisma avstr. ostr. zem. kred. banke 4%	98 . 50 .
4% kranjsko deželno posojilo	97 . 60 .
Kreditne srečke, 100 gld.	196 . — .
St. Genois srečke, 40 gld.	70 . — .

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 gld. — kr
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 . — .
Rudolfove srečke, 10 gld.	22 . 25 .
Salmove srečke, 40 gld.	73 . — .
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 . — .
Ljubljanske srečke	24 . 30 .
Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 . 50 .
Akcijske Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v 3100	— .
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	107 . 25 .
Papirnih rubeljev 100	134 . — .

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
 Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju
 najmanjše dobitka.
 Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
 potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
 papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega
 obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.